

BOGUMIŁA CELER
Książnica Pedagogiczna im. A. Parczewskiego
w Kaliszu

ZESZYTY
KALISKIEGO TOWARZYSTWA
PRZYJACIÓŁ NAUK NR 16
MISCELLANEA BIBLIOTECZNE
KALISZ 2016
ISSN 1426-6547

ŚLADAMI WIŁKOMIRSKICH – DOKUMENTACJA ŹRÓDŁOWA W ZASOBACH ARCHIWALNYCH, BIBLIOTECZNYCH I MUZEALNYCH. PRZYSZYNEK DO DALEKISZYCH BADAŃ

WSTĘP

Dokumenty dotyczące sławnego muzycznego rodu Wiłkomirskich rozproszone są w wielu zasobach prywatnych i instytucjonalnych. Z uwagi na niewielkie rozmiary niniejszego szkicu, autorka ograniczyła się jedynie do przywołania podstawowych wiadomości mających charakter wstępu do analizy tej bogatej i rozległej spuścizny.

Ogłoszenie roku 2015 w Kaliszu rokiem rodziny Wiłkomirskich stało się przyczynkiem do przypomnienia związków poszczególnych jej członków z miastem. Cykl wydarzeń mających przybliżyć dziedzictwo kulturowe tej muzycznej rodziny został zainaugurowany koncertem zorganizowanym w sali kaliskiej Państwowej Szkoły Muzycznej w 100. rocznicę pierwszego koncertu Trii Wiłkomirskich w Moskwie. Utwory z programu koncertu w 1915 r. wykonali młodzi polscy muzycy o światowej renomie, zwycięzcy międzynarodowych konkursów. Gośćmi specjalnymi byli prof. Wanda Wiłkomirska i jej brat Józef Wiłkomirski. Koncertowi towarzyszyła wystawa zgromadzonych w Kaliszu pamiątek związanych z rodziną Wiłkomirskich. Udział w przygotowaniu wystawy skłonił autorkę do zainteresowania się bliżej spuścizną.

WIŁKOMIRSCY W KALISZU

Wypada na początek przypomnieć związki muzycznej rodziny z Kaliszem¹. Alfred Wiłkomirski, muzyk i pedagog, po opuszczeniu Rosji w 1919 r., wraz z rodziną osiedlił się w Kaliszu. Otrzymał posadę nauczyciela gry na skrzypcach w utworzonej wówczas szkole muzycznej Kaliskiego Towarzystwa Muzycznego, a od

¹ Zob. Mateusz Hałak, „Dziedzictwo zapisane na pieciolinii”, *Życie Kalisza* 34 (2014): 33; Rodzina Wiłkomirskich i ich związki z Kaliszem, [online] <http://www.archiwum.kalisz.pl/wystawy-on-line/rodzina-wilkomirskich> [dostęp: 15 października 2016].

1921 r. został dyrektorem szkoły. W uznaniu zasług dla rozwoju kultury muzycznej w mieście w 1975 r. imię Alfreda Wiłkomirskiego nadano Kaliskiemu Towarzystwu Muzycznemu, a w późniejszym okresie także jego imieniem została nazwana Sala Koncertowa w Państwowej Szkole Muzycznej I i II stopnia. Z okazji 185 rocznicy Kaliskiego Towarzystwa Muzycznego, kaliski artysta rzeźbiarz Wiesław Andrzej Ożmina wykonał statuetkę okolicznościową z wizerunkiem Alfreda Wiłkomirskiego.

Grono pedagogiczne z uczniami szkoły działającej przy Kaliskim Towarzystwie Muzycznym, (w środku A. Wiłkomirski) 1922. Książnica Pedagogiczna im. A. Parczewskiego w Kaliszu.
Kolekcja rodziny Wiłkomirskich

Z miastem związane były również dzieci A. Wiłkomirskiego, Kazimierz, Michał i Maria z pierwszego małżeństwa oraz Józef i Wanda z drugiego małżeństwa. Najstarszy syn Kazimierz, w 1923 r. ożenił się ze swą uczennicą Marią Fryde, kaliszanką. W latach 1912-1925 pracował w szkole muzycznej w Kaliszu jako nauczyciel gry wiolonczelowej. Ponadto organizował koncerty, wygłaszał odczyty o kompozytorach, pisał recenzje z koncertów zamieszczane w „Gazecie Kaliskiej”. W 1925 r. opuścił Kalisz. W kolejnych latach często wracał do miasta, z którym był emocjonalnie związany. W 1976 r. był jednym z organizatorów i dyrektorów X Kaliskich Dni Muzyki Kameralnej, podczas których koncertował z siostrami Marią i Wandą. Zasłużył się dla miasta jako animator życia muzycznego, wspierał muzyczne aspiracje

kaliszan. Wspomagał działalność Kaliskiego Towarzystwa Muzycznego. W dowód wdzięczności został wyróżniony honorowym członkostwem towarzystwa. Uhonorowany wieloma wysokimi odznaczeniami państwowymi, w tym także dyplomem Honorowego Obywatela m. Kalisza. Także syn A. Wiłkomirskiego – Michał – ożenił się z kaliszanką, Grażyną Kononowicz. Córka Alfreda Maria była pianistką i pedagogiem. W roku 1923 rozpoczęła działalność dydaktyczną w Kaliszu, którą kontynuowała w kolejnych latach w Polskim Konserwatorium w Gdańsku, a od 1945 r. była profesorem Państwowej Wyższej Szkoły Muzycznej w Łodzi i następnie w Warszawie. Kolejny syn A. Wiłkomirskiego – Józef – urodził się w 1926 r. w Kaliszu. Najmłodsza córka Wanda wielokrotnie odwiedzała Kalisz, przy okazji uroczystości rodzinnych. W Kaliszu odbywały się koncerty tej światowej sławy skrzypaczki dla miejscowych melomanów. W 2006 r. artystka została przyjęta w poczet Honorowych Obywateli m. Kalisza.

Poszczególni członkowie rodziny Wiłkomirskich wchodzili w skład słynnego tria muzycznego, które dawało liczne koncerty w Kaliszu i okolicach na początku XX w. Dla podkreślenia znaczenia dorobku rodziny Wiłkomirskich dla kultury muzycznej miasta, w 2005 r., park na kaliskim Majkowie zyskał nazwę „Park Rodziny Wiłkomirskich”.

SPUŚCIZNA RODZINY WIŁKOMIRSKICH W ZBIORACH KALISKIEJ KSIĄŻNICY

Książnica Pedagogiczna im. A. Parczewskiego w Kaliszu w ciągu swojej ponad 65-letniej działalności zgromadziła wiele rozmaitych calisianów, czyli zbiorów dotyczących dziejów i kultury Kalisza. Wśród nich niezwykle cenne są spuścizny i kolekcje osób, instytucji, stowarzyszeń związanych z miastem. W ostatnich latach zasoby biblioteki wzbogaciły się o kilka kolejnych wyjątkowych darów. W 2015 r. z inicjatywy Elżbiety Piszczorowicz-Mondrej reprezentującej Stowarzyszenie Multi.Art Książnica stała się depozytariuszem interesujących materiałów dotyczących życia i działalności muzycznej rodziny Wiłkomirskich. Depozyt składał się początkowo z kilkunastu skoroszytów zawierających rękopisy nut, fotografie, i inne dokumenty dotyczące głównie działalności artystycznej Józefa Wiłkomirskiego i Wandy Wiłkomirskiej. Kolejna znacznie obszerniejsza część kolekcji została przekazana do biblioteki w połowie 2016 r.

Spuścizna rodziny Wiłkomirskich złożona jako depozyt w Książnicy Pedagogicznej w Kaliszu oczekuje na uporządkowanie i opracowanie. Kolejne kartony przynoszą koperty wypełnione nutami, wycinkami prasowymi, dokumentami życia społecznego, listami i materiałem ikonograficznym. Dotychczasowy pobieżny przegląd dokumentacji pozwala stwierdzić, że złożone materiały stanowić będą cenny przyczynek do badań nad biografią i twórczością poszczególnych członków rodziny Wiłkomirskich. Spuścizna zdominowana jest przez różnego rodzaju korespondencję

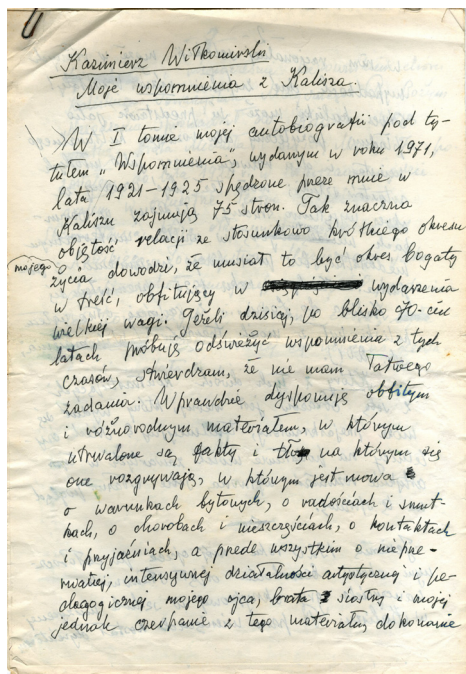
oraz fotografie, na których utrwalone zostało życie artystyczne rodziny. Warto zauważyć, że w bogatym zbiorze fotografii odnaleźć można zdjęcia wykonane przez Benedykta Jerzego Dorysa, pochodzącego również z Kalisza, słynnego portrecistę m.in. przedwojennej Warszawy. Rodzina Wiłkomirskich zaprzyjaźniona z fotografem również wielokrotnie stawała przed jego obiektywem.

Pierwszym elementem spuścizny, jaki trafił do zbiorów Książnicy, były rękopisy nut z lat 70. XX w. Józefa Wiłkomirskiego – wiolonczelisty, dyrygenta, kompozytora i publicysty, w latach 1978-2005 dyrektora naczelnego i artystycznego Filharmonii w Wałbrzychu. Wszystkie manuskrypty zostały sporządzone na arkuszach papieru nutowego 12 liniowego, większość też posiada znaki własności i datę powstania. Wśród nich znajdują się m.in. partytury takich utworów J. Wiłkomirskiego, jak: „Sonata na skrzypce”, „Taniec polski”, „Pieśni: na sopran i fortepian do słów Marii Jasnorzewskiej-Pawlikowskiej”, „Przygody Kacperka: baśń muzyczna”. Interesującym fragmentem zbioru mogą okazać się także artykuły i wycinki prasowe nawiązujące do sylwetki J. Wiłkomirskiego.

Kolejny dział kolekcji obejmuje materiały związane z Wandą Wiłkomirską – skrzypaczką i pedagogiem. Artystka przez 27 lat związana była z Filharmonią Narodową w Warszawie, następnie z w Wyższą Szkołą Muzyczną w Mannheim, a od 1999 r. prowadziła klasę skrzypiec w Sydney Conservatorium of Music². Zbiór materiałów obejmuje głównie fotografie, także sięgające czasów przedwojennych. W kolekcji odnajdziemy również pamiątki po jej mamie – Dorocie z domu Temkin, rodowitej kaliszance, a także zdjęcia przedstawiające Michała Wiłkomirskiego (1902-1989). Zgromadzone są tutaj również druki muzyczne, wydawnictwa nutowe, zbiory multimedialne (nagrania koncertowe). Zainteresowanie wzbudzić może bogata kolekcja falerystyczna. Wśród medali i odznaczeń, którymi Wanda Wiłkomirska została uhonorowana, a które znalazły się w zbiorach Książnicy, na uwagę zasługują: Krzyż Komandorski z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski, Złoty Krzyż Zasługi, Złoty medal Zasłużony Kulturze Gloria Artis, a także odznaczenia i odznaki, m.in.: Medal III Międzynarodowego Konkursu Młodych Skrzypków im. Karola Lipińskiego i Henryka Wieniawskiego w Lublinie, Odznaka Honorowy Obywatel Miasta Kalisza.

Obszerna część kolekcji, która została przekazana do biblioteki w połowie 2016 r. poświęcona jest przede wszystkim Kazimierzowi Wiłkomirskiemu (1900-1995). Znanym wiolonczelista, dyrygent, kompozytor, pedagog po opuszczeniu Kalisza w 1925 r. podjął pracę w Konserwatorium Muzycznym Heleny Kijeńskiej-Dobkiewicz w Łodzi. W czasie wojny mieszkał w Warszawie, udzielając lekcji muzyki. Natomiast po wojnie pełnił m.in. funkcje: rektora Państwowej Wyższej Szkoły Muzycznej w Łodzi, dyrektora i dyrygenta Opery i Filharmonii Wrocławskiej, dyrektora Opery

² „Wiłkomirska Wanda”, w: *Leksykon Polskich Muzyków Pedagogów urodzonych po 31 grudnia 1870 roku*, pod red. Katarzyny Janczewskiej-Sołomko (Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”, 2008), 533.

Kazimierz Wiłkomirski z żoną i córką, Kalisz 1925. Książnica Pedagogiczna im. A. Parczewskiego w Kaliszu. Kolekcja rodziny Wiłkomirskich

Kazimierz Wiłkomirski, „Moje wspomnienia z Kalisza”, rękopis.

Książnica Pedagogiczna im. A. Parczewskiego w Kaliszu. Kolekcja rodziny Wiłkomirskich

i Filharmonii w Gdańsku, profesora PWSM we Wrocławiu, Sopocie i Warszawie. W 1970 r. przeszedł na emeryturę, jednak nadal wykładał w warszawskiej szkole muzycznej oraz czynnie uczestniczył w życiu muzycznym³. W kolekcji zachowały się przede wszystkim jego dokumenty osobiste, spora spuścizna epistolograficzna i ogromna ilość fotografii dokumentujących nie tylko życie rodzinne, ale także dokonania artystyczne muzyka. Zbiór korespondencji to listy i bruliony zarówno pisane przez K. Wiłkomirskiego, jak i listy, które otrzymywał od uczniów. Odrębne miejsce zajmuje korespondencja rodzinna i przyjacielska.

Na spuściznę artysty składa się także dokumentacja pracy naukowej i dydaktycznej, są to teksty odczytów i przemówień, jak również notatki oraz wycinki prasowe, wywiady. Wśród materiałów warsztatowych wymienić można chociażby autograf przemówienia „Do uczestników ogólnopolskiego konkursu młodych wiolonczelistów w Poznaniu” z 1992 r., czy też autograf i maszynopis K. Wiłkomirskiego zatytułowany „Moje wspomnienia z Kalisza”.

Dokumenty życia muzycznego związane z artystą to afisze, plakaty, programy koncertów, informatory koncertowe Filharmonii Narodowej, Filharmonii Bałtyckiej, Państwowej Filharmonii w Poznaniu, w Krakowie, we Wrocławiu, Państwowej Filharmonii Śląskiej w Katowicach, programy uroczystości w Filharmonii Naro-

³ „Wiłkomirski Kazimierz”, tamże, s. 533.

dowej z okazji jubileuszy 50-lecia działalności artystycznej, czy 80-lecia urodzin i 65-lecia działalności artystycznej K. Wiłkomirskiego. Przeglądając materiały odnaleźć można również druki kaliskie, m.in. program obchodów jubileuszu artysty przygotowany przez Kaliskie Towarzystwo Muzyczne, czy też program VII Kaliskich Dni Muzyki Kameralnej, których kierownikiem artystycznym był K. Wiłkomirski.

Przeglądając kolejne kartony natrafia się na przykład na zeszyt zatytułowany „Materiały opracowane przez Jana Radzimińskiego”, który zawiera skrzętnie przepisane notatki prasowe, artykuły z czasopism dotyczące K. Wiłkomirskiego, recenzje książek artysty, recenzje z recitali, koncertów. Szczególnie ciekawe są recenzje z dawnych czasopism, z lat 1925-1931, publikowane m.in. w „Kurierze Porannym”, „Rzeczpospolitej”, „Kurierze Łódzkim”, „Gazecie Porannej”.

Ważnym uzupełnieniem spuścizny są nagrania dźwiękowe, zarówno współczesne płyty kompaktowe z nagraniami koncertowymi, jak i taśmy magnetofonowe zawierające m.in. wypowiedź z 1987 r. światowej sławy dyrygenta Jana Krenza o Kazimierzu Wiłkomirskim, warto przytoczyć fragment nagrania:

Jedynym profesorem moim był Kazimierz Wiłkomirski, (...) zawdzięczam mu bardzo dużo. (...) Przez całe lata przychodził również na moje koncerty. Kiedy głównie w Warszawie grałem przeróżne koncerty, prawie zawsze był. (...) Przychodził do mnie, czy w przerwie, czy po koncercie i mówił swoje wrażenia, komunikował to jak w jego odczuciu wypadł koncert. Dowiedziałem się wtedy bardzo ważnych dla mnie rzeczy, mimo, iż byłem już dorosłym człowiekiem, samodzielnym dyrygentem. Przychodził jako ten mój profesor, opiekujący się dalej swoim uczniem. Tyle powiedział mi komplementów, tak to krasomówczo ubierał, że powtórzyć nie śmiem, ale mówił i krytycznie, jeżeli krytycznie to zawsze życzliwie i zawsze celnie. (...) Umiał rozbudzać talenty, miał dar pedagoga. (...) Tylu uczniów dał z siebie, że można nazwać go altruistą. (...) Jest to postać jako jedna z tych zapisana w moim życiu jako pewien wzorzec uczciwości muzycznej, jako ktoś kto był mi i profesorem, i przyjacielem i niezapomnianym druhem muzycznym. Życzę mu sto lat, życzę mu ciągle tej jasnej głowy i tej pogody ducha, która jednak ludzi tak świetnie trzyma, jeśli dobry los pozwala im działać, żyć i być w pełni sił.

W spuściznie wyodrębnić można także dokumenty dotyczące Marii Wiłkomirskiej (1904-1995) – pianistki, solistki, kameralistki, pedagoga. W latach 1915-1925, jako „Trio Wiłkomirskich”, występowała wraz z braćmi Kazimierzem i Michałem w Moskwie, Tbilisi, Riazaniu i Batumi, a także w Polsce. W późniejszych latach koncertowała także z Kazimierzem i Wandą. W 1945 r. rozpoczęła pracę w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej w Łodzi, a następnie w Warszawie na stanowisku zastępcy profesora i profesora. W 1977 r. przeszła na emeryturę, jednak jeszcze przez 3 lata pozostawała na etacie profesora warszawskiej PWSM⁴. Zachowała się korespondencja M. Wiłkomirskiej ukazująca bliskie relacje z matką, ojcem, i rodzeństwem, zwłaszcza z bratem Kazimierzem Wiłkomirskim. Kolekcja zawiera także

⁴ „Wiłkomirska Maria”, tamże, s. 532.

dokumenty osobiste, dokumenty związane z pracą zawodową. Cennym zbiorem są rękopisy, maszynopisy, notatki i inne materiały związane z jej pracą w szkole muzycznej, wśród których wymienić można manuskrypt wykładu inauguracyjnego w PWSM w Łodzi z 1967 r. pt. „Rola wyobraźni muzycznej w sztuce odtwórczej”, recenzje prac doktorskich, opinie na stopnie naukowe, protokoły z zebrań Katedry Fortepianowej, sprawozdania np. z wyjazdu na Międzynarodowe Seminarium Muzyczne w Weimarze (NRD) w 1966 r., czy też sprawozdanie z Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. Georga Enesco w Bukareszcie w 1967 r. Kolekcja przynosi materiały biograficzne, odręcznie spisany życiorys, kwestionariusz osobowy M. Wiłkomirskiej, obejmujący także informacje o działalności pedagogicznej, naukowej, artystycznej, społecznej.

Kolekcja stanowiąca niewątpliwie ważny składnik polskiego dziedzictwa narodowego czeka na inwentaryzację, opracowanie formalne i rzeczowe, odpowiednie zabezpieczenie oryginałów i wykonanie kopii cyfrowych.

DOKUMENTACJA ŹRÓDŁOWA W POZOSTAŁYCH ZASOBACH ARCHIWALNYCH, BIBLIOTECZNYCH I MUZEALNYCH. WSTĘPNY ZARYS

Książnica Pedagogiczna w Kaliszu nie jest jedynym miejscem, w którym przechowywane są materiały dokumentujące bogatą działalność rodziny Wiłkomirskich. Podjęta przez autorkę próba zebrania danych o materiałach po muzycznej rodzinie sprowadza się do zaprezentowanego poniżej podsumowania w konwencji krótkiego rekonesansu.

W czasie penetracji materiałów związanych z Wiłkomirskimi natrafiamy na ciekawe zbiory zlokalizowane w różnych instytucjach. Cenne materiały biograficzne dotyczące poszczególnych członków rodziny znajdują się w zasobach Archiwum Państwowego w Kaliszu, Archiwum Akt Nowych w Warszawie, Archiwum Państwowym w Poznaniu, Archiwum Państwowym w Warszawie, czy też Narodowym Archiwum Cyfrowym.

Pamiętki związane z Alfredem Wiłkomirskim, Kazimierzem oraz Wandą Wiłkomirską posiada Kaliskie Towarzystwo Muzyczne, są to m.in. interesujące fotografie z początku XX wieku, dokumenty osobiste, korespondencja (m.in. list Alfreda Wiłkomirskiego do Ireny Dubiskiej z 1 czerwca 1941 r.). Część spuścizny została przekazana także Państwowej Szkole Muzycznej I i II stopnia im. Henryka Melcera w Kaliszu.

Warto wspomnieć, że również w Muzeum Okręgowym w Kaliszu oraz w Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Adama Asnyka w Kaliszu możemy odnaleźć ślady działalności artystycznej Wiłkomirskich, szczególnie interesujące są międzywojenne tzw. materiały ulotne (programy koncertowe, afisze, plakaty).

Wstępna kwerenda źródełowa przeprowadzona w wybranych polskich bibliotekach przynosi materiały dotyczące Kazimierza Wiłkomirskiego. Rękopisy muzycz-

ne artyści posiada Biblioteka Akademii Muzycznej w Gdańsku, Biblioteka Narodowa oraz Biblioteka Jagiellońska. Korespondencję K. Wiłkomirskiego odnajdziemy w zasobach Biblioteki Akademii Muzycznej w Katowicach i we Wrocławiu. Spuścizna epistolograficzna przechowywana jest także w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie. Wspomniane materiały wpłynęły do Archiwum Kompozytorów Polskich funkcjonującego przy Gabinetie Zbiorów Muzycznych BUW w latach 90. XX w. Warto w tym miejscu podkreślić, że Archiwum Kompozytorów Polskich Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie (poprzednia nazwa: Archiwum Kompozytorów Polskich XX wieku) jest jedyną placówką w skali kraju, która stara się gromadzić możliwie pełną dokumentację źródeł polskiej współczesnej twórczości muzycznej. Obok około 5 tys. rękopisów muzycznych archiwum przechowuje ponad 30 tys. listów od i do kompozytorów, kilka tysięcy fotografii, afiszów i programów koncertowych. Pozostałe zbiory stanowią różnego typu materiały biograficzne (dokumenty osobiste, rodzinne, teksty literackie i publicystyczne, a także muzealia).

Pewien zbiór fotografii K. Wiłkomirskiego jest w posiadaniu Polskiego Wydawnictwa Muzycznego, ponadto zmikrofilmowane materiały dotyczące artysty odnajdziemy w zasobach Towarzystwa im. Fryderyka Chopina w Warszawie⁵.

Scalenie i opisanie spuścizny rozproszonych w różnych instytucjach przyniesie z pewnością syntetyczny obraz działalności artystycznej, dydaktycznej, kulturalnej, społecznej i naukowej poszczególnych członków rodziny Wiłkomirskich. Przedstawiona wyżej analiza może stanowić punkt wyjścia i podstawę planowania dalszych badań.

BIBLIOGRAFIA

- Halak, Mateusz. „Dziedzictwo zapisane na pieciolinii”, *Życie Kalisza* 34 (2014): 33.
Rodzina Wiłkomirskich i ich związki z Kaliszem, [online] <http://www.archiwum.kalisz.pl/wystawy-on-line/rodzina-wilkomirskich> [dostęp: 15 października 2016].
„Wiłkomirska Wanda”. 2008. W: *Leksykon Polskich Muzyków Pedagogów urodzonych po 31 grudnia 1870 roku*, pod red. Katarzyny Janczewskiej-Sołomko, s. 533. Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”.
„Wiłkomirski Kazimierz”. 2008. W: *Leksykon Polskich Muzyków Pedagogów urodzonych po 31 grudnia 1870 roku*, pod red. Katarzyny Janczewskiej-Sołomko, s. 533. Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”.
„Wiłkomirska Maria”. 2008. W: *Leksykon Polskich Muzyków Pedagogów urodzonych po 31 grudnia 1870 roku*, pod red. Katarzyny Janczewskiej-Sołomko, s. 532. Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”.

⁵ Informacje uzyskane m.in. na podstawie wydruku komputerowego „Spuścizny muzyczne w bibliotekach polskich”. Wykaz opracowany przez pracowników Gabinetu Zbiorów Muzycznych. Archiwum Kompozytorów Polskich. Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie.

ŚLADAMI WIŁKOMIRSKICH – DOKUMENTACJA ŹRÓDŁOWA
W ZASOBACH ARCHIWALNYCH, BIBLIOTECZNYCH I MUZEALNYCH.
PRZYCZYNEK DO DAJSZYCH BADAŃ

Słowa klucze: Wiłkomirscy, kolekcje, zbiory specjalne, PBP Książnica Pedagogiczna im. A. Parczewskiego w Kaliszu

W artykule omówiono pokrótce związki rodziny Wiłkomirskich z Kaliszem. Zasygnalizowano przechowywanie materiałów dokumentujących życie prywatne, artystyczne, naukowe, społeczne poszczególnych członków rodziny w zasobach archiwalnych, bibliotecznych i muzealnych. Szczególną uwagę skupiono na kolekcji, która w formie depozytu została ofiarowana Książnicy Pedagogicznej w Kaliszu.

FOLLOWING THE WIŁKOMIRSKI FAMILY – THE SOURCE DOCUMENTATION
IN ARCHIVES, LIBRARIES AND MUSEUMS. CONTRIBUTION FOR FURTHER RE-
SEARCH

Keywords: Wiłkomirscy, collections, special collections, PBP Alfons Parczewski Książnica Pedagogiczna in Kalisz

The article briefly discusses the liaisons of the Wiłkomirski family with Kalisz. The author mentions the collections including materials documenting the private, artistic, scientific, social lives of individual family members in the archives, library and museum collections. A special attention is paid to the collection which was donated as a deposit to Książnica Pedagogiczna in Kalisz.